

OMZENDBRIEF BETREFFENDE DE VERGUNNINGSP LICHT VOOR REISBUREAUS IN DE SOCIO-CULTURELE SECTOR

Wie reizen organiseert en verkoopt kan dit in Vlaanderen niet zomaar doen. De wet van 21 april 1965 op het statuut van reisbureaus verbiedt reizen te verkopen zonder vergunning.¹

De wet voorziet ook twee belangrijke uitzonderingen op de vergunningsplicht: een algemene en een bijzondere uitzondering.²

1. De algemene uitzondering

Reisorganisaties moeten volgens de wet in beginsel over een vergunning beschikken.

Op deze vergunningsplicht bestaat een algemene uitzondering: zolang iemand reizen organiseert zonder dat dit kadert in een “winstgevende werkzaamheid”, valt hij niet onder de wet van 21 april 1965 en mag hij dit doen zonder vergunning.³

1.1. Wat betekent deze uitzondering?

Dit betekent dat wie geen winstgevende werkzaamheid beoefent niet vergunningsplichtig is.

Een vrijwilligersorganisatie in de socio-culturele sector zoals bijvoorbeeld een buurtvereniging, een sportclub, een gepensioneerdenbond die tal van activiteiten voor haar leden organiseert waaronder occasioneel een meerdaagse reis, is op grond van deze bepaling vrijgesteld van de vergunningsplicht. Ook jaarlijkse reizen kunnen als occasioneel worden beschouwd.

Voor vele jeugdorganisaties zijn vakanties of reizen, bivakken of daguitstappen geen doel op zich, zoals in de commercieel-toeristische sector. Ze kaderen in dat geval niet in een winstgevende werkzaamheid, maar zijn een onderdeel van de socio-culturele werking van de organisatie. Ze zijn een middel om aan groepsvorming te doen. Deze jeugdorganisaties zijn dan ook niet aan de vergunningsplicht onderworpen.

Verenigingen die daarentegen een commerciële activiteit uitoefenen en reizen verkopen vallen wel onder de wet van 21 april 1965 en moeten aan de vergunningsplicht voldoen.

In de praktijk komt het ook vaak voor dat men aanvankelijk reizen organiseert die niet kaderen in een winstgevende werkzaamheid maar dat na verloop van tijd een professionalisering en commercialisering van de activiteit optreedt, waardoor men wel vergunningsplichtig wordt.

Bijvoorbeeld: Een sportleraar organiseert een skireis voor zijn klas. De reis wordt een groot succes. Hij krijgt hiervoor zoveel bijval dat hij besluit meerdere reizen per jaar te organiseren eerst voor

---

¹ Artikel 1,§1 van de wet van 21 april 1965 bepaalt het volgende: “§1. Niemand mag een winstgevende werkzaamheid uitoefenen, die erin bestaat reizen of verblijven tegen vaste som, onder meer logies inbegrepen, te organiseren en te verkopen, ofwel als tussenpersoon, zodanige reizen of verblijven, vervoerbiljetten, logies- of maaltijdbons te verkopen, als hij het niet doet als hoofdbezigheid, bestendig en met een vergunning.”

² Volledigheidshalve moet er op worden gewezen dat er ook nog een derde, zeer specifieke uitzondering bestaat: de door Toerisme Vlaanderen erkende sociaal-toeristische verenigingen (de zogenaamde “opstaporganisaties” in het kader van “Toerisme voor Allen”) genieten overeenkomstig artikel 19 van de wet vrijstelling voor bepaalde activiteiten.

³ Artikel 1,§5 van de wet bepaalt het volgende: “§5. In het kader van deze wet wordt onder winstgevende werkzaamheid verstaan: de activiteit van personen die, hetzij in eigen naam, hetzij in naam of voor rekening van een al dan niet met rechtspersoonlijkheid beklede derde, met of zonder winstoogmerk, een commerciële, financiële of industriële activiteit uitoefenen en die producten of diensten te koop aanbieden of verkopen.”

verschillende klassen, later ook voor collega's, en na verloop van tijd ook voor burens en kennissen. Tenslotte besluit hij zich te richten op alle inwoners van zijn gemeente. Wat begon als een niet-vergunningsplichtige werkzaamheid evolueert zo naar een vergunningsplichtige werkzaamheid.

Zoals het vorige voorbeeld aangeeft, is de grens niet altijd duidelijk te trekken tussen wat wel en wat geen winstgevende werkzaamheid is. Bij twijfel is het aangeraden contact op te nemen met de dienst reisbureaus van Toerisme Vlaanderen. Toerisme Vlaanderen maakt deel uit van de Vlaamse overheidsadministratie en zal u met raad en daad bijstaan.

Toerisme Vlaanderen
Grasmarkt 61
1000 Brussel
Tel.: 02/504.03.14.
Fax.: 02/504.03.66.
Email: reisbureaus@toerismevlaanderen.be

1.2. Veel gestelde vragen en antwoorden

A. *Betekent het begrip "winstgevende werkzaamheid" dat men als vzw automatisch vrijgesteld is van de vergunningsplicht?*

Neen.

Het hebben van de vzw-vorm kan natuurlijk wel een aanwijzing zijn dat het niet gaat om een winstgevende werkzaamheid. Het gebeurt echter ook dat mensen met commerciële bedoelingen misbruik maken van de vzw-vorm. Zij ontwikkelen onder de dekmantel van een vzw economische activiteiten. De organisatoren ontduiken hierdoor belastingen (een vzw is niet aan de vennootschapsbelasting maar wel aan de veel lagere rechtspersonenbelasting onderworpen) en onttrekken zich aan de Wet op de Handelspraktijken.

Omdat het oneigenlijk gebruik van de vzw-vorm leidt tot concurrentievervalsing, fiscale fraude en allerlei wantoestanden, bepaalt de vzw-wet dan ook uitdrukkelijk dat de vereniging geen "hijverheids- of handelszaken" mag drijven en niet mag trachten "een stoffelijk voordeel aan haar leden te verschaffen."

Wie onder het mom van een vzw handel drijft overtreedt hiermee niet alleen de vzw-wet maar ook de reisbureauwet van 21 april 1965. De vzw oefent in dat geval immers een winstgevende werkzaamheid uit zonder te voldoen aan de vergunningsplicht.

Wie de vzw-vorm misbruikt riskeert dan ook vervolgd en veroordeeld te worden.

De grens tussen *non-profit*activiteiten en handelsactiviteiten is niet altijd duidelijk te trekken. Het is aan de rechter om op basis van de feiten te beoordelen of de vzw al dan niet een dekmantel is voor handelsactiviteiten. Als de rechter van oordeel is dat de vzw als hoofdbezigheid daden van koophandel stelt, met de bedoeling haarzelf en haar leden winst verschaffen, dan zal hij zeker oordelen dat er sprake is van een winstgevende activiteit.

B. *Betekent het begrip "winstgevende werkzaamheid" dat wie vrijgesteld is geen winst mag maken?*

Niet noodzakelijk. Het begrip "winstgevende werkzaamheid" is niet hetzelfde als winst maken.

Bijvoorbeeld: Een gepensioneerdenvond organiseert een reis voor haar leden. Alle deelnemers betalen op voorhand een vast bedrag. Na de reis blijken de opbrengsten groter te zijn dan de kosten. De gepensioneerdenvond besluit de winst op haar algemene rekening te storten met het oog op de

financiering van haar werkingskosten. De winst wordt dus aangewend voor het bereiken van het maatschappelijk doel van de bond en wordt niet verdeeld onder de bestuurders tijdens het bestaan van de vzw of na haar ontbinding. Er is hier dan ook geen sprake van een "winstgevende werkzaamheid".

Organiseert men reizen met de bedoeling de eventuele inkomsten vroeg of laat onder de bestuursleden van de organisatie te verdelen, dan is er wel sprake van een winstgevende werkzaamheid.

C. Betekent het begrip "winstgevende werkzaamheid" dat men winst moet maken?

Neen. Wie een winstgevende werkzaamheid beoefent en hierbij verlies maakt, beoefent nog steeds een winstgevende werkzaamheid. Men kan dit best vergelijken met een handelaar: het is niet omdat een handelaar met een bepaalde activiteit verlies maakt, dat hij plots ophoudt handelaar te zijn.

2. De bijzondere uitzondering: erkende jeugdverenigingen

Er bestaat ook een specifieke uitzondering: een **erkende** jeugdvereniging is sowieso vrijgesteld van vergunningsplicht, voor zover de reizen en verblijven georganiseerd worden voor en verkocht **aan haar aangesloten leden**.

Deze vrijstelling is in de eerste plaats gericht op jeugdorganisaties zoals scouts, chiro en andere die jaarlijks op kamp gaan.

2.1. Erkende jeugdverenigingen

De wet bepaalt wat moet worden verstaan onder erkende jeugdverenigingen.

Artikel 1,§4 van de reisbureauwet bepaalt dat volgende jeugdverenigingen vrijgesteld zijn:

- 1° de jeugdverenigingen die door de gemeenten zijn erkend;
- 2° de jeugdverenigingen die door de provincie zijn erkend;
- 3° de landelijk georganiseerde jeugdverenigingen die door de Vlaamse gemeenschap zijn erkend in het kader van de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk;
- 4° de lokale jeugdverenigingen en landelijk georganiseerde jeugdverenigingen die door de Vlaamse Gemeenschap zijn erkend in het kader van het Vlaamse jeugdbeleid.

Jeugdverenigingen die hierover vragen hebben, kunnen voor meer informatie terecht bij de administratie cultuur, afdeling Jeugd en Sport van de Vlaamse Gemeenschap.

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Jeugd en Sport
Markiesstraat 1
1000 Brussel
Tel.: 02/553.41.25
Fax.: 02/553.41.17
Email: jeugdensport@vlaanderen.be

2.2. Enkel voor de aangesloten leden

Dat de reizen enkel aan de aangesloten leden mogen aangeboden en verkocht worden, betekent natuurlijk niet dat die jeugdvereniging geen reclame meer zou mogen maken voor haar vereniging in zijn geheel. Het betekent wel dat men naar het grote publiek toe niet via een reclamecampagne specifieke reizen mag aanbieden met het loutere doel deze reizen te verkopen. (vb.: algemeen verspreiden van folders, advertenties met concrete informatie met betrekking tot de reisformule, tijdstip, prijzen,...) In dat geval richt men zich duidelijk niet meer tot de aangesloten leden.

Men kan zich ook niet aan de vergunningsplicht onttrekken door als vereniging in de eerste plaats reizen te verkopen en er slechts pro forma een gratis lidmaatschap aan te koppelen.

Dit betekent niet dat een vereniging die niet aan de vergunningsplicht is onderworpen geen gratis lidmaatschap mag aanbieden. Het betekent wel dat de rechter zich zal uitspreken tegen een bepaalde techniek, waarbij mensen die bij een vereniging een reis bestellen, automatisch lid van diezelfde vereniging worden. In dat geval is het enige doel van dit lidmaatschap het kunnen kopen van reizen en niet het deelnemen aan de werking van een jeugdvereniging.

2.3. Jeugdverenigingen die niet onder de specifieke uitzonderingsmaatregel vallen

Jeugdverenigingen die niet van de specifieke uitzonderingsregel genieten, bijvoorbeeld omdat ze niet erkend zijn, zijn wel nog altijd vrijgesteld van de vergunningsplicht voor zover ze onder algemene uitzonderingsmaatregel vallen (zie 1.1. en 1.2.).

De minister vice-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme,

Renaat LANDUYT

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken ,

Paul VAN GREMBERGEN